

Toups d. dr. J. P. W. Embout
bij samenwerking
overeenkomst
NCW - West - Westland
1995-06-08
Geelle commissie

de Prins
de de Prins
de Rook die prouwen
de helijde die PLS

Hij is 41 jaar, en heeft 4 jaar vastgezet in Scheveningen.
Nooit een keer bezoek gehad. Iedere zondag was hij in de kerk.
Zijn enige contact met buiten waren de vrijwilligers van de
kerk, die week in week uit aan de diensten deelnemen.

In het gezin waarin hij opgroeide was hij altijd een buiten-
beentje. Niet als de anderen. Een beetje vreemd. Altijd een
sterke afhankelijkheid van zijn ouders. Vooral van zijn moe-
der, die hem in bescherming nam. Nooit zelfstandig geworden.
Na het overlijden van zijn ouders helemaal op zichzelf terug-
geworpen. In het Huis van Bewaring terechtgekomen.

Na de detentie geen mensen die op hem wachtten. Geen grond
onder de voeten. Geen glimpje perspectief. Waar leef ik voor?

We zijn hier samen om als stichting Exodus en het
een samenwerkingsverband aan te gaan met als doel ex/gedeti-
neerden in het verlengde van het begeleidingsprogramma van
Exodus aan werk te helpen.

En ik wil beginnen om namens Exodus het bestuur van ~~het~~ de kring
Westland te bedanken voor hun bereidheid om tot dit samenwer-
kingsverband te komen. De doel directen complex Scheveningen
+ mede de kring mogelijk kelen de se bijeen komen
Levensverhalen van gedetineerden laten ons zien dat velen zich
met hun leven in een viciëuze cirkel bevinden. Er is een
zorgwekkend recidivepercentage. Naar cijfers van het Centraal
Bureau voor de Statistiek is 75% van de veroordeelden meer dan
1x veroordeeld.

~~Terugval in criminaliteit heeft te maken met persoonlijke~~
~~problematiek en met het ontbreken van maatschappelijke voor-~~
~~waarden. Ik neem een paar dingen.~~

~~Op het persoonlijke vlak gaat het om identiteitsproblematiek,~~

Ten gevolge in crimineel delict heeft te maken met persoonlijke problemen. Kort gezegd: achterstanden in de persoonlijke ontwikkeling.

En met het ontbreken van maatschappelijke voorwaarden, zoals verb. huisvesting, een steunende omgeving en stigmatisering. Veel is er sprake van een concentratie van achterstanden in één persoon ~~het ontbreken van basisvertrouwen, het niet kunnen voeren van een eigen huishouding, instabiliteit in de dagelijkse levensverrichtingen, verslavingsproblematiek, problematiek met betrekking tot de etnisch/culturele achtergrond, zingevingproblematiek, het ontbreken van duurzame significante contacten.~~

~~Op maatschappelijk gebied gaat het onder meer om het ontbreken van werk, het ontbreken van huisvesting, het ontbreken van voldoende steunende contacten en stigmatisering.~~

~~Vaak is er sprake van een concentratie van deze achterstanden in één persoon, en versterken persoonlijke en maatschappelijke achterstanden elkaar over en weer.~~

Criminaliteit staat meestal niet op zichzelf. En criminaliteitspreventie kan ^{duur!} niet om deze achtergronden heen. Om iets te doen aan de veelsoortige persoonlijke en maatschappelijke problematiek is een brede maatschappelijke inspanning noodzakelijk.

leven, beschouwelijke organisatie
Overheid, kerken, welzijnsinstellingen, maatschappelijke organisaties hebben een taak om ieder vanuit hun eigen verantwoordelijkheid, maar wel in samenwerking met elkaar, in projecten van maatschappelijk herstel de wortels van de criminaliteit weg te nemen. En mensen perspectief te bieden op het kunnen bereiken van een zinvol persoonlijk en maatschappelijk bestaan. Van een dergelijke benadering is de samenwerking tussen Exodus en het ~~NSW~~ NCLV-VNO een voorbeeld. // Exodus levert in een voortraject door een gestructureerd begeleidingprogramma de basis voor maatschappelijk functioneren, en het ~~NSW~~ NCLV-VNO genereert bij haar leden concrete mogelijkheden voor ex/gedetineerden om een bestaan op te bouwen

In de afgelopen jaren zijn door Eesdus 4 projecten van opvang en begeleiding ontwikkeld.

Ik duid de in het kort aan

- ① In de eerste plaats is er een Huis van Begeleid Wonen in Den Haag dat plaats biedt aan 16 bewoners. Ook in Utrecht is een Eesdus-huis in voorbereiding dat plaats gaat bieden aan 8 bewoners.

Al tijdens de detentie kan een gedetineerde zich hiervoor van het woon-werk programma opgeven opgeven. Er vindt een grondige intakeprocedure plaats, waarbij vooral gekeken wordt naar de problematiek en de motivatie om zich voor het begeleidingsprogramma in te zetten. Als een bewoner tot het programma wordt toegelaten wordt een individueel begeleidingsprogramma opgesteld. Belangrijk is de samenhang in de begeleiding. Deze bestaat uit 4 facetten wonen, werken, welzijn en zingeving. Begeleiding dus op het géheel van iemands levenssituatie. Het programma is praktisch van aard en richt zich op zelfstandig maatschappelijk functioneren. Er is een duidelijke structuur, gebaseerd op afspraken en sancties op het niet nakomen daarvan. Wekelijks zijn er controles op het gebruik van soft-^{en} harddrugs en alcohol. ~~Ook het gebruik van alcohol is niet toegestaan en wordt gecontroleerd.~~ Bij het begeleidingsprogramma is een belangrijk onderdeel dat familiecontacten waar mogelijk worden hersteld en bij de begeleiding betrokken.

- ② twede onderdeel
2 Het derde project is de fietsenmakerij. Dit is een werker-
varingsproject dat met het huis voor begeleid wonen is verbonden. In de fietsenmakerij werken de bewoners de eerste twee maanden van hun verblijf in huis. Het is vooral bedoeld om te leren samenwerken. En om structuur en dagritme op te bouwen en daarmee een basis te leggen voor een opleiding of een arbeids-
plaats.

3

^{derde} ^{in er}
 x. In de ~~eerste~~ plaats een Open Huis als eetcafe. Het Open Huis is een laagdrempelig ontmoetingscentrum waar men 5 dagen per week rondom de maaltijd terecht kan. Er zijn mogelijkheden voor gesprek, ontmoeting en ontspanning. Het wordt geheel gerund door vrijwilligers. Per dag zijn er zo'n 25 a 30 bezoekers. Dit zijn niet alleen ex/gedetineerden, maar ook anderen die behoefte hebben aan contact.

4 In de vierde plaats zijn er de Evangelisatiekerkdiensten. Deze diensten worden 4 x per jaar in de Heilige Juhelkerk gehouden. Ze worden bezocht door bewoners, oud-bewoners, ex-gedetineerden, vrijwilligers, kersepskerelken, sympathisanten en bezoekers van het eetcafe. Per keer zijn er zo'n 200 à 250 kerkgangers. Voorgangers zijn RK en Prot pastoren van het gevangeniscomplex Scheveningen.

Een belangrijke inzet bij de begeleiding is het werken aan maatschappelijke integratie. Familiecontacten noemde ik al. Verder wordt gezocht naar verenigingen op het gebied van sport en ontspanning, en er wordt begeleiding gegeven in de richting van instanties als de sociale dienst en arbeidsbemiddeling, scholing, verslavingszorg en gemeentelijke kredietbank in verband met schuldsanering. Er is een goede samenwerking met de reclassering en andere hulpverleningsinstellingen in de ~~stad~~.

Vorig jaar sloot Exodus en MCV-werk-afdeling Den Haag een

oimeenwerk kingsovereenkomst. Dat was het begin van een gerichte werkge-
versbegeleiding vanuit Exodus om voor de bewoners werkerva-
ringsplaatsen of arbeidsplaatsen te genereren. In de afgelopen
periode hebben op deze wijze 21 bewoners van Exodus met succes
bij werkgevers een plaats gevonden. Geïnteresseerde werkgevers
kunnen een oriënterend gesprek hebben met de trajectbegeleider
van Exodus. Het kan gaan om een diversiteit in mogelijkheden.
Een werkervaringsplaats, ^{een Melkert baan} een tijdelijk contract, een tijdelijk
contract uitlopend op een vaste verbintenis.

Voor eventuele knelpunten in de arbeidssituatie is de traject-
begeleider van Exodus in de aanvangfase bereikbaar.

|| De begeleiding naar werk wordt door Exodus in samenwerking met
de uitverhuurder ingevoerd

Naast de contacten met werkgevers zijn er ook contacten met
woningcorporaties. ^{Daaruit komen woningen beschikbaar}
~~Zo is er deze week een gesprek geweest met~~
~~de Christelijke Woningbouwvereniging Zoetermeer. Deze corpora-~~
~~tie is bereid in hun bezit woningen vrij te maken voor de-
stroming vanuit het huis voor begeleide kamerbewoning.~~

Op deze wijze kan in samenwerking tussen organisaties van
welzijn, wonen en werken een samenhangend begeleidingsprogram-
ma een spits vinden in een concreet maatschappelijk bestaan.
~~Eenzijds stimuleert dit de motivatie om aan de projecten deel~~
~~te nemen, en anderzijds biedt dit het draagvlak om wat in de~~
~~begeleiding is geleerd in het leven verder vast te houden en~~
~~tot ontwikkeling te brengen.~~

Exodus heeft zich ontwikkeld langs de weg van het particulier
initiatief. Begonnen in een kleine kelder met een paar vrij-
willigers, is het uitgegroeid tot een welzijnsinstelling met
een samenhangend en concreet aanbod, en met opmerkelijke

nu nog
resultaten. Het geld voor de projecten wordt bijeengebracht door plaatselijke en regionale kerken, fondsen, particulieren, bedrijven en een subsidie van de gemeente Den Haag. Wij hopen dat ook de rijksoverheid de resultaten van ons werk zal erkennen en dat er een vorm van medefinanciering zal komen om de continuïteit van ons werk te waarborgen en het werk ook ~~moog-~~ ~~lijk~~ uit te kunnen bouwen. *Ons programma biedt uitstekende mogelijkheden om een rol te spelen in detentiefasering en extra-murale -executive- modaliteiten.*

Ik sluit af met wie ik begon.

Hij is 41 jaar, en hij heeft 4 jaar vastgezet in Scheveningen. Na de detentie geen mensen die op hem wachtten, geen grond onder de voeten. Geen glimpje perspectief. Waar leef ik voor? *Waar leven wij voor?*

Hij woont nu een jaar in het huis voor begeleid wonen. Langzaam maar zeker leert hij zijn kamer niet vol te stouwen met wat hij waar dan ook vindt. *Een pakje* Je weet nooit wat je nodig hebt om te overleven. *hij leert* Maar zijn kamer tot een thuis te maken. Hij leert er wat van het leven te maken. Stapje voor stapje. Eerst in de fietsenmakerij. // Een goede monteur. // Dan weer als vrijwilliger in het eetcafe. // Wel leuk, al die mensen die hier komen eten. // Je ziet nog eens iemand. // En *dan* ~~een~~, na ongeveer een half jaar, voor het eerst van zijn leven met een pakje brood onder zijn snelbinder naar zijn werk. In het onderhoud bij een woningcorporatie. Een werkervaringsplaats. En daarna naar de leerwerkbank. Een loodgietersopleiding.

Zomaar iemand op weg naar een plaats op zijn maat onder de mensen. Daar gezamenlijk iets aan doen, dat is het hart van de samenwerking die we aangaan. *Wij hopen op een goede*

*mensen hebben mensen nodig
 mensen hebben mogelijkheden nodig
 om iets te kunnen doen in het leven
 Om het leven thuis te voelen*

*een samenwerking en
 een goede
 betrekking*